

KARDIOLOGIYA TIBBIYOTNING MUHIM BO'G'INI SIFATIDA

Norboyeva Sevara Darvishaliyevna

Kardiologiya tibbiyotning muhim bo'limi bo'lib, yurak-qon tomir tizimi kasalliklari bilan shug'ullanadi. Inson tanasi uchun muhim organ bo'lgan yurak qonni haydaydi va butun tanada aylanadi. Qon tomir tizimi murakkab tuzilma bo'lib, qonni butun tanada tashishga yordam beradi. Kardiologiya – bu muhim organlarning faoliyati va sog'lig'ini o'rganadigan, tashxis qo'yadigan va davolaydigan tibbiyot sohasi. Ushbu maqolada kardiologiya nima, kardiologlarning roli va ahamiyati va kardiologiya sohasidagi ba'zi keng tarqalgan kasalliklar muhokama qilinadi.

Kardiologiya atamasi «kardiya» so'zidan olingan bo'lib, «yurak» degan ma'noni anglatadi. Tibbiyotning ushbu bo'limi yurak-qon tomir tizimi kasalliklari bilan shug'ullanadi. Kardiologlar yurakning tuzilishi, funksiyasi, kasalliklari va davolash usullari bilan tanishadilar. Yurak-qon tomir tizimi sog'lom hayot uchun juda muhimdir, chunki u kislorod va ozuqa moddalarini tananing barcha hujayralariga olib boradi. Kardiologlar ushbu tizimning sog'lom ishlashini qo'llab-quvvatlash va yurak kasalliklarini tashxislash va davolashga ixtisoslashgan.

Kardiologlar tibbiy tayyorgarlikdan o'tgan va yurak-qon tomir tizimi kasalliklari bo'yicha ixtisoslashgan shifokorlardir. Kardiolog bo'lish uchun tibbiyot fakultetini tamomlab, keyin kardiologiya bo'yicha maxsus tayyorgarlikdan o'tish kerak. Ushbu mutaxassislik ta'limi odatda ichki kasalliklar yoki kardiologiya sohasida amalga oshiriladi.

Kardiologning vazifalariga quyidagilar kiradi:

Tashxis: Kardiologlar bemorlarning alomatlarini baholaydilar va yurak-qon tomir kasalliklarini tashxislashadi. Ushbu tashxislar odatda fizik tekshiruv, qon testlari, elektrokardiogramma (EKG), ekokardiografiya va boshqa ko'rish testlari kabi turli usullar bilan amalga oshiriladi.

Davolash: Kardiologlar bemorlarga tashxis qo'yilgandan keyin tegishli davolash rejalarini ishlab chiqadilar. Ushbu davolash rejaları dori vositalaridan foydalanishni yoki ba'zan jarrohlik aralashuvni o'z ichiga olishi mumkin.

Kuzatuv: Kardiologlar yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni muntazam ravishda kuzatib boradilar. Ushbu monitoring jarayoni kasallikning rivojlanishini kuzatish va davolanish uchun muhimdir.

Maslahat: Kardiologlar o'z bemorlariga sog'lom turmush tarzini tanlash, jismoniy mashqlar bo'yicha maslahatlar va ovqatlanish bo'yicha maslahatlar kabi profilaktik maslahatlar beradi.

Kardiologiya inson salomatligi uchun katta ahamiyatga ega. Yurak-qon tomir kasalliklari butun dunyo bo'ylab o'limning asosiy sabablaridan biridir. Ushbu kasalliklar turmush tarzini tanlash, genetik omillar, yuqori qon bosimi, yuqori xolesterin kabi ko'plab omillarning o'zaro ta'siri natijasida yuzaga kelishi mumkin. Kardiologlar ushbu kasalliklarni erta tashxislash, davolash va oldini olishda muhim rol o'ynaydi.

Kardiologiyada keng tarqalgan kasalliklar

Kardiologlar bir qator yurak-qon tomir kasalliklari bilan shug'ullanadilar. Ushbu kasalliklarga quyidagilar kiradi:

1. Koronar arteriya kasalligi (SAPR): Yurak koronar arteriyalarning torayishi yoki tiqilib qolishi natijasida etarli miqdorda kislorod ololmaydigan holat.
2. Gipertenziya (yuqori qon bosimi): Qon bosimi odatdagidan yuqori va yurak-qon tomir sog'lig'iga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.
3. Yurak etishmovchiligi: Bu yurak mushagi etarli miqdorda qonni haydolmaslik holat.
4. Aritmiya: Bu yurak urishi tartibsiz bo'lgan holat.

5. Yurak klapanlari kasalliklari: bu yurak klapanlarining disfunktsiyasi tufayli qonning teskari oqimi yoki etarli emasligi.
6. Angioplastika: Bu koronar arteriyalarning torayishini davolash uchun ishlatiladigan jarrohlik muolajalardir.

Xulosa

Kardiologiya yurak-qon tomir salomatligini tushunish, saqlash va davolash uchun muhim tibbiyot sohasini ifodalaydi. Kardiologlar yurak kasalliklarini tashxislaydi va davolashadi va bemorlarga sog'lom turmush tarzini tanlash bo'yicha ko'rsatmalar beradi. Sog'lom turmush tarzini olib borish va yurak-qon tomir kasalliklarining oldini olish uchun muntazam tekshiruvlar o'tkazish va kardiologlarning tavsiyalariga amal qilish muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Scott D.C. Symptomto diagnosis An Evidence-Based Guide. McGraw-Hill. New York, 2020. 623 p.
2. U.A. Qalandarova. Tashqi faktorlarning organizmga ta'siri. Uslubiy qo'llanma. 2019. 46 b.
3. Ramanjit Sihota. Parsons Diseas of the Eye. Elsevier. 2020. India, 828 p.
4. Warren Levinson. Review of Medical Microbiology and Immunology. McGraw-Hill. New York, 2023. 850 p.